

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของความรู้และระดับความเครียดของผู้ปกครองเด็กออทิสติก เป็นการศึกษาวิจัยที่มุ่งหาความสัมพันธ์ (Correlational – oriented Research) โดยผู้ศึกษาได้ รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร (Document Study) โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ บทความ เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้แบบสอบถามและแบบประเมินเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มของประชากรที่ศึกษา

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาโดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้ คือ

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การแปลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ผู้ปกครองเด็กออทิสติกที่เข้ารับบริการแบบ ผู้ป่วยนอก ในสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ปีงบประมาณ 2553 จำนวน 335 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ผู้ปกครองเด็กออทิสติกที่เข้ารับบริการแบบผู้ป่วยนอกในสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ ปีงบประมาณ 2553 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อทำการศึกษาในผู้ปกครองที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กออทิสติกอย่างใกล้ชิดมากที่สุด กำหนดจำนวน กลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Hendel ที่ค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ 90 จำนวน 149 คน และดำเนินการศึกษารายบุคคลแบบการสัมภาษณ์เชิงลึกจากการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย

(Simple Random Sampling) ในผู้ปกครองที่มีภาวะความเครียดในระดับน้อยที่สุด ความเครียดระดับน้อย ความเครียดระดับปานกลาง ความเครียดระดับมาก และความเครียดระดับมากที่สุด
ประเภทละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบประเมินและแบบสัมภาษณ์

1. แบบประเมิน

แบบประเมินที่ใช้ในการศึกษานี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กออทิสติก

ส่วนที่ 2 แบบประเมินระดับความรู้เกี่ยวกับออทิสติกของผู้ดูแลเด็กออทิสติก

ส่วนที่ 3 แบบประเมินระดับความเครียดของผู้ดูแลเด็กออทิสติก

2. แบบสัมภาษณ์

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล ในผู้ปกครองเด็กออทิสติกตามแต่ละประเภทของระดับความเครียด ได้แก่ ผู้ปกครองที่ความเครียดในระดับน้อยที่สุด ระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุด จำนวนระดับละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 15

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบประเมินและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น และสร้างขึ้นโดยปรับปรุงจากแบบสอบถามอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันตามความเหมาะสม

1. แบบประเมิน

แบบประเมินที่ใช้ในการศึกษานี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กออทิสติก ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะความสัมพันธ์ต่อเด็กออทิสติก เพศ อายุ รวมถึงระยะเวลาต่อวันที่ดูแลเด็กออทิสติก จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบประเมินระดับความรู้เกี่ยวกับออทิสติกของผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาวะออทิสติก การวินิจฉัย สาเหตุ อาการและพฤติกรรมของเด็กออทิสติก จำนวน 14 ข้อ และด้านความรู้เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กออทิสติกฝ่ายพ่อแม่ ฝ่ายแพทย์หรือนักสหวิชาชีพ และฝ่ายการศึกษา จำนวน 11 ข้อ รวมทั้งสิ้น 25 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบประเมินระดับความเครียดของผู้ดูแลเด็กออทิสติก จำนวน 20 ข้อ จากแบบประเมินความเครียดของมารดาเด็กออทิสติกที่สร้างโดย จิราวรรณ พุ่มศรีอินทร์ที่ได้แบ่งระดับความเครียดไว้ 5 ระดับ ได้แก่ ได้แก่ ระดับความเครียดมากที่สุด ระดับความเครียดมาก ระดับความเครียดปานกลาง ระดับความเครียดน้อยและระดับความเครียดน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล จากการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในผู้ปกครองเด็กออทิสติกตามแต่ละประเภทของระดับความเครียด ได้แก่ ผู้ปกครองที่ความเครียดในระดับน้อยที่สุด ระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุด จำนวนระดับละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน โดยมีประเด็นในการศึกษาดังนี้

1. สภาพครอบครัวของเด็กออทิสติกและผู้ปกครอง
2. ผลกระทบในด้านต่าง ๆ จากการดูแลเด็กออทิสติก
3. ความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กออทิสติกและวิธีการดูแล และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของผู้ปกครองเด็กออทิสติก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วยเครื่องมือที่มีผู้สร้างขึ้น และเครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ดังนั้นการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยวิธีการดังนี้ คือ

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity)

ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับออทิสติกที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น และแบบประเมินความเครียดของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาและการศึกษาพิเศษเป็นผู้พิจารณา

2. การหาเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้ศึกษานำแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับออทิสติกของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่เข้ารับการบำบัด ในคลินิกกิจกรรมบำบัด ศูนย์บริการเทคนิคการแพทย์คลินิก คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 20 คน เนื่องจากมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา และหาความเชื่อมั่นของแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับ

ออกติสติกของผู้ดูแลเด็กออกติสติก โดยใช้วิธีการหาความเป็นเอกพันธ์ภายในด้วยสูตร Kuder – Richardson มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73

จากสูตร K.R.20

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ

- r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อสอบทั้งหมด
 p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูก
 q แทน สัดส่วนของผู้ตอบผิด ($1 - p$)
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือจากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษารวมถึงการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล เมื่อได้รับความอนุเคราะห์ จึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดการในการเก็บข้อมูลที่แผนกผู้ป่วยนอก สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลในเวลาราชการ คือ วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 9.00 น. ถึง 16.00 น. ตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน ถึง วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2553
2. ผู้ศึกษาเริ่มต้นการเก็บข้อมูลโดยพบผู้ปกครองเด็กที่มาใช้บริการ ณ แผนกผู้ป่วยนอก ซึ่งทำการคัดเลือกผู้ที่เป็นผู้ปกครองของเด็กออกติสติกโดยเจ้าหน้าที่ประจำแผนกผู้ป่วยนอก
3. ผู้ศึกษาพบผู้ปกครองเด็กออกติสติกเพื่อแนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพ และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เมื่อผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือ ผู้ศึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย รวมถึงการพิทักษ์สิทธิ์ จากนั้นให้ผู้ปกครองกรอกแบบยินยอมเข้าร่วมการค้นคว้าอิสระ

5. ผู้ศึกษาอธิบายคำชี้แจงในแบบสอบถามและแบบประเมินแก่ผู้ปกครอง
6. ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามและแบบประเมินโดยไม่จำกัดระยะเวลาในการตอบ
เมื่อมีข้อสงสัยในระหว่างทำแบบประเมิน สามารถสอบถามผู้ศึกษาได้ทันที ในกรณีที่ผู้ปกครอง
ไม่สามารถอ่านหรือเขียนหนังสือได้ ผู้ศึกษาอ่านและเขียนแบบประเมินให้โดยให้ผู้ปกครอง
เป็นผู้ตอบ
7. เมื่อผู้ปกครองส่งคืนแบบประเมินและแบบสอบถาม ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบ
ความสมบูรณ์ของการตอบ ในกรณีที่ขาดความสมบูรณ์ ผู้ศึกษาให้ผู้ปกครองกรอกข้อมูลเพิ่มเติม
จนสมบูรณ์
8. แปลผลแบบประเมินความเครียดและสุ่มตัวอย่างผู้ปกครองที่มีความเครียด
ในแต่ละระดับ เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกตามระดับความเครียดที่พบ ระดับละ 3 คน รวมทั้งสิ้น
15 คน
9. ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการสัมภาษณ์เชิงลึก ในรายที่ยินดีให้ความร่วมมือ
ผู้ศึกษาอธิบายขั้นตอน เนื้อหาและเงื่อนไขของการสัมภาษณ์ จากนั้นให้ผู้ปกครองกรอกแบบ
ยินยอมในการสัมภาษณ์เชิงลึกรวมถึงการบันทึกภาพและเสียงขณะสัมภาษณ์
10. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการอภิปรายผล
การศึกษาต่อไป

การแปลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลผล

แปลผลแบบประเมินทั้งแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับออทิสติกและแบบประเมิน
ความเครียดของผู้ปกครองเด็กออทิสติก ตามเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละแบบประเมิน

1. แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับออทิสติก จำนวน 25 ข้อ โดยแต่ละข้อมีค่าคะแนน
เท่ากับ 1 คะแนน คะแนนรวมของแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับออทิสติกเท่ากับ 25 คะแนน
ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน

- 1 – 5 คะแนน มีความรู้เกี่ยวกับออทิสติกในระดับต่ำ
- 6 – 10 คะแนน มีความรู้เกี่ยวกับออทิสติกในระดับค่อนข้างต่ำ
- 11 – 15 คะแนน มีความรู้เกี่ยวกับออทิสติกในระดับปานกลาง
- 16 – 20 คะแนน มีความรู้เกี่ยวกับออทิสติกในระดับดี
- 21 – 25 คะแนน มีความรู้เกี่ยวกับออทิสติกในระดับดีมาก

2. แบบประเมินระดับความเครียดของผู้ดูแลเด็กออทิสติก จำนวน 20 ข้อ จากแบบประเมินความเครียดของมารดาเด็กออทิสติกที่สร้างโดย จิราวรรณ พุ่มศรีอินทร์ ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก

การให้คะแนน	มากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	5 คะแนน
	มาก	คะแนนเท่ากับ	4 คะแนน
	ปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3 คะแนน
	น้อย	คะแนนเท่ากับ	2 คะแนน
	ไม่เลย	คะแนนเท่ากับ	1 คะแนน

ข้อคำถามเชิงลบ

การให้คะแนน	มากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	1 คะแนน
	มาก	คะแนนเท่ากับ	2 คะแนน
	ปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3 คะแนน
	น้อย	คะแนนเท่ากับ	4 คะแนน
	ไม่เลย	คะแนนเท่ากับ	5 คะแนน

การแปลผล

17.0 – 30.6	คะแนน	หมายถึง	ความเครียดในน้อยที่สุด
30.6 – 44.2	คะแนน	หมายถึง	ความเครียดในระดับน้อย
44.2 – 57.8	คะแนน	หมายถึง	ความเครียดในระดับปานกลาง
57.8 – 71.4	คะแนน	หมายถึง	ความเครียดในระดับมาก
71.4 – 85.0	คะแนน	หมายถึง	ความเครียดระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการแปลผลทั้ง แบบประเมินและแบบสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับออทิสติกโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์คะแนนความรู้เกี่ยวกับออทิสติกจากแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับออทิสติกโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 วิเคราะห์คะแนนความเครียดจากแบบประเมินความเครียดของผู้ปกครองเด็กออทิสติก โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความรู้เกี่ยวกับออทิสติกและความเครียดของผู้ปกครองเด็กออทิสติก โดยใช้การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดค่านัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05

2.5 นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการบันทึกเสียงมาวิเคราะห์เพื่อศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของผู้ปกครองเด็กออทิสติก จากการเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่ และเขียนบรรยายเชิงพรรณนาความสัมพันธ์ของปัจจัยใน 3 ด้าน คือ สภาพครอบครัวของเด็กออทิสติก และผู้ปกครอง ผลกระทบในด้านต่าง ๆ จากการดูแลเด็กออทิสติก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กออทิสติก วิธีการดูแลและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของผู้ปกครองเด็กออทิสติก